

STORTINGET

Innst. 370 S

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra helse- og omsorgskomiteen

Dokument 8:110 S (2020–2021)

**Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om
Representantforslag fra stortingsrepresentant
Åshild Bruun-Gundersen om å sikre at alle perso-
ner som utsettes for en ulykke, også får dekket sine
kostnader til nødvendig behandling av tannskader**

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen påse at alle personer som får tannskader som følge av ulykke, skal få dekket behandling av dette.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tore Hagebakken, Ingvild Kjerkol, Hege Haukeland Liadal, Tuva Moflag og Tellef Inge Mørland, fra Høyre, Erlend Larsen, Mari Holm Lønseth, Sveinung Stensland og Camilla Strandskog, fra Fremskrittspartiet, Kari Kjønås Kjos og Morten Stordalen, fra Senterpartiet, Kjersti Toppe, fra Sosialistisk Venstreparti, Nicholas Wilkinson, fra Venstre, Carl-Erik Grimstad, og fra Kristelig Folkeparti, lederen Geir Jørgen Bekkevold, viser til forslaget i Dokument 8:110 S (2020–2021) om å

sikre at alle personer som utsettes for en ulykke, også får dekket sine kostnader til nødvendig behandling av tannskader. Komiteen har mottatt skriftlig innspill fra Den norske tannlegeforening (NTF). Statsråd Bent Høie har uttalt seg om dokumentet i brev til komiteen av 1. mars 2021. Brevet følger som vedlegg til denne innstillingen.

Komiteen viser til at forslagsstiller omtaler et tilfelle der en person som nylig var utsatt for en ulykke, ikke fikk dekket nødvendig behandling av tannskadene som oppsto. Forslagsstiller mener derfor denne gruppen bør få et unntak fra dagens regelverk, der den voksne befolkningen i hovedsak må betale for tannhelsetjenester selv, med unntak av ved enkelte diagnoser eller ved tilknytning til annen helsehjelp eller opphold i institusjon.

Komiteen viser til at forslagsstiller mener at tenene er en del av kroppen, og at det derfor er grunnleggende urettferdig at personer som utsettes for ulykker og skader, skal måtte dekke kostnader for nødvendig tannbehandling selv. Komiteen merker seg at også sykdom og større behov for tannbehandling treffer tilfeldig og urettferdig.

Komiteen merker seg at forslagsstiller viser til en sak der en ulykke ikke utløste rett til refusjon av utgifter til tannbehandling, siden dette var en person som i utgangspunktet var frisk.

Komiteen viser til at det er knyttet offentlig finansiering til tannskader etter ulykke. Folketrygden utbetaler årlig om lag 2 mrd. kroner i stønad til tannbehandling, og vilkårene omfatter også ulykke. Komiteen merker seg at statsråden i sitt svar til komiteen viser til at 6 500 personer i 2017 mottok stønad fra folketrygden på grunn av tannskade etter ulykke. Utbetalt beløp utgjorde om lag 40 mill. kroner i 2019. Statsråden viser også til

at personer som lider av sykdom som kan gi fallskader, får utbetalt honorartakst ved tannskader. Det vises også til at det gis stønad ved ulykke som defineres som yrkesskade. Statsråden peker på at selv om man har rett på refusjon, er det fri prissetting for tannleger, slik at det ikke er sikkert i hvilken grad refusjonen kommer pasienten til gode.

Komiteen viser til at statsråden i sitt svar opplyser at departementet – som oppfølging av Blankholm-utvalgets anbefaling – planlegger å gjennomgå flere av skjermingsordningene innenfor dagens folketrygdstønad til tannbehandling. Komiteen imøteser dette, og venter utålmodig på en slik gjennomgang.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, mener de offentlige støtteordningene innen tannhelse må styrkes, slik at alle har mulighet til å gjennomføre nødvendig tannhelsebehandling. Dette gjelder også når man blir utsatt for ulykker.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser i den forbindelse til behandlingen av Dokument 8:209 S (2017–2018) Representantforslag om styrking av norsk tannhelse, fremmet av medlemmer fra Arbeiderpartiet, der stortingsflertallet vedtok følgende, mot stemmene til Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Miljøpartiet De Grønne (jf. Innst. 39 S (2018–2019) og vedtak 20, 15. november 2018):

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en egen sak om styrking av norsk tannhelse, med mål om å utjevne sosial ulikhet i tannhelse gjennom å hjelpe dem som trenger det mest. Stortinget ber om at saken inneholder:

- forslag til hvordan man kan styrke det forebyggende arbeidet for god folketannhelse
- en gjennomgang av refusjonsordningene på tannhelsefeltet
- forslag som i større grad vil hjelpe dem som i dag ikke har økonomisk mulighet for å få gjennomført nødvendig tannhelsebehandling
- forslag til forbedring og forenkling av ordningene for refusjon gjennom folketrygden til spesielle diagnoser.»

Disse medlemmer mener det er svært uheldig for pasienter med behov for tannhelsebehandling at regjeringen fortsatt ikke har prioritert å følge opp dette vedtaket. Disse medlemmer mener regjeringen nå må sette fart på oppfølgingen av stortingsvedtaket fra 2018, og at spørsmålet om utvidet dekning i forbindelse med ulykker må vurderes i denne sammenheng.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sette forrang i arbeidet med å følge opp vedtak 20 (2018–2019) om styrking av norsk tannhelse, og legge frem denne saken senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2022.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet fremmer i tillegg følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere en utvidelse av dekningen for tannhelseskader ved ulykker, i forbindelse med den kommende saken om styrking av norsk tannhelse.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti merker seg at statsråden i sitt brev til komiteen peker på at fri prissetting innen tannhelsetjenesten medfører at pasienten uansett stønadsnivå betaler en egenandel. Disse medlemmer vil i den forbindelse vise til at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti senest ved behandlingen av Dokument 8:154 S (2019–2020) fremmet forslag om at:

«Stortinget ber regjeringen innføre pristak på tannhelsetjenester i de tilfeller der offentlige stønadsordninger skal dekke hele eller deler av tannhelsebehandlingen.»

Disse medlemmer viser til at forslaget imidlertid ble nedstemt av Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Forslaget kunne bidratt til å løse den utfordringen helse- og omsorgsministeren selv peker på i sitt brev til komiteen.

Disse medlemmer mener helse- og omsorgsministeren gir et svært uheldig signal når han som ledd i oppfølgingen av Blankholm-utvalgets anbefalinger hevder at det i spørsmålet om prioritering av offentlige midler til tannhelse bør tillegges vekt at det er enkelt og i mange tilfeller rimelig for privatpersoner å tegne egne forsikringer mot tannhelseskader. Disse medlemmer mener en slik politikk vil bidra til større forskjeller innen helse. Å basere tilgangen på helsetjenester, herunder tannhelsebehandling, på private forsikringer, vil slå urimelig ut både for de med dårlig økonomi og de med medfødte tilstander og sykdommer, kronikere og andre med langvarig eller alvorlig sykdom. Disse medlemmer mener at fellesskapet skal være den beste helseforsikringen, og at man derfor bør jobbe for en gradvis utvidelse av offentlig dekket tannhelsebehandling.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen har som mål å gradvis utvide skjermingsordningene innen tannhelse og er i gang med oppfølging av Blankholm-utvalgets anbefalinger.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at personer som i dag havner i ulykker, ikke nødvendigvis får dekket behandling av eventuelle tannskader som oppstår. Disse medlemmer viser til at NRK tidligere har fortalt historien om hvordan en ulykke som resulterte i tannskader, gjorde hverdagen betydelig vanskeligere for en mann som var uheldig og ble påkjørt av en el-sparkesykkel. Vedkommende fikk brudd i kjeven og omfattende tannskader. Sykehuset dekket behandling av kjevebruddet, men tannskadene ble han pålagt å dekke selv.

Disse medlemmer mener tenner også er en del av kroppen, og det er like stor risiko for å havne i ulykker hvor man får skade på tenner, som å brette en fot eller en arm.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen påse at alle personer som får tannskader som følge av ulykke, skal få dekket behandling av dette.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti er kjent med at Statens vegvesen har gjennomført en kartlegging som viste at det i perioden mars 2019 til mars 2020 ble registrert 837 ulykker med el-sparkesykkel bare i Oslo. Oslo skadelegevakt kunne melde at 235 personer ble behandlet for skader etter bruk av el-sparkesykkel i august 2020, nesten en dobling fra året før.

Disse medlemmer viser til at representantforslaget har sin bakgrunn i en el-sparkesykkelulykke, som ble omtalt av NRK 10. og 11. februar 2021. Disse medlemmer mener at virksomheter som driver utleie av el-sparkesykler har et særlig ansvar for at en uskyldig tredjepart ikke skal bli økonomisk skadelidende ved eventuelle ulykker. I saken NRK omtalte, viste det seg at vedkommende som hadde blitt utsatt for påkjørselen av en el-sparkesykkel, risikerte å sitte igjen med en stor regning som han måtte dekke selv, for å reparere de oppståtte tannskadene.

Disse medlemmer fremmer på den bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen innføre krav om ansvarsforsikring for virksomheter som driver utleie av el-sparkesykler.»

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser for øvrig til representantforslag fra Senterpartiet, Dokument 8:232 S (2020–2021) om tiltak for å styrke kommunenes adgang til å regulere el-sparkesykkelfirmaenes virksomhet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti støtter forslaget om at personer som får tannskader som følge av ulykke, skal få dekket behandling. Dette medlem mener at ordet «ulykke» i Fremskrittspartiets representantforslag kan favne bredt, som for eksempel trafikkskader, sykdom, vold, dårlige tanngener, har fått mat hjemme som ødelegger tennene, eller de som har vært på flukt. Derfor trenger Norge en tannhelsereform som sikrer at nødvendig tannhelsehjelp ikke koster mer enn annen nødvendig helsehjelp.

Dette medlem støtter Fremskrittspartiet når de i sitt forslag skriver at tennene er en del av kroppen, og at man derfor bør få gratis tannhelsehjelp når tennene skades i en ulykke. Dette medlem regner med at Fremskrittspartiets medlemmer i komiteen også vil være enige i at tennene er en del av kroppen, også når personen som eier dem, ikke har vært med i en trafikkulykke, og imøteser støtte til andre forslag som gir samme hjelpe-tilbud for tannbehandling som helsetilbud for resten av kroppen. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis forslag om å gjennomføre en tannhelsereform for at alle kan smile bredt, ved å likestille tannhelsetjenester med andre helsetjenester, jf. Dokument 8:244 S (2020–2021).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er enige i at tennene er en del av kroppen. Fremskrittspartiet mener for øvrig at tannhelsetjenesten må styrkes gjennom bedre refusjonsordninger. Tannlegene må være en integrert del av helsesektorens samhandling. Disse medlemmer mener samhandling er nødvendig både i forbindelse med pasientsikkerheten, fellesinnsatsen mot livsstilssykdommer og for å sikre pasientenes økonomiske rettigheter. Tennene er en del av kroppen.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sette fortløpende i arbeidet med å følge opp vedtak 20 (2018–2019) om styrking av norsk tannhelse, og legge frem denne saken senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2022.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen innføre krav om ansvarsforsikring for virksomheter som driver utleie av el-sparkesykler.

Forslag fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet:*Forslag 3*

Stortinget ber regjeringen vurdere en utvidelse av dekningen for tannhelseskader ved ulykker, i forbindelse med den kommende saken om styrking av norsk tannhelse.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 4*

Stortinget ber regjeringen påse at alle personer som får tannskader som følge av ulykke, skal få dekket behandling av dette.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:110 S (2020–2021) – Representantforslag fra stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen om å sikre at alle personer som utsettes for en ulykke, også får dekket sine kostnader til nødvendig behandling av tannskader – vedlegges protokollen.

Oslo, i helse- og omsorgskomiteen, den 29. april 2021

Geir Jørgen Bekkevold

leder

Nicholas Wilkinson

ordfører

VEDLEGG

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Statsråden

Helse- og omsorgskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref
2021/643

Vår ref
21/841-

Dato
1 mars 2021

Dokument 8:110 S - Representantforslag om å sikre at alle personer som utsettes for en ulykke, også får dekket sine kostnader til nødvendig behandling av tannskader

Jeg viser til brev mottatt 16. februar 2021 fra Stortingets helse- og omsorgskomite som ber om min uttalelse til representantforslag fra Åshild Bruun Gundersen. Det ble fremmet følgende forslag (Dok. 8:110 S):

"Stortinget ber regjeringen påse at alle personer som får tannskader som følge av ulykke, skal få dekket behandling av dette."

Folketrygden utbetaler årlig om lag 2 milliarder kroner i stønad til tannbehandling, og omkring 500 000 mennesker mottar stønad hvert år. Blant vilkårene til stønad finner vi ulykke. Om lag 6500 personer mottok stønad fra folketrygden i 2017 på grunn av tannskade etter ulykke. Utbetalt beløp utgjorde om lag 40 mill. kroner i 2019. I de fleste tilfeller utbetales refusjonstakst. For personer som lider av sykdom som kan gi fallskader, utbetales det honorartakst ved tannskader. Selv om honorartakst gir en bedre utgiftsdekning for pasienten, har tannhelsetjenesten fri prissetting. Man må derfor gå ut fra at pasienten betaler en egenbetaling uansett stønadsnivå. Honorartakst gir imidlertid høyere utgiftsdekning fra det offentlige enn refusjonstakst.

I regelverket gis det i tillegg stønad ved ulykke som defineres som yrkesskade. Slik stønad (til yrkesskade) ble utbetalt til om lag 3400 personer i 2017, og stønaden utgjorde om lag 25 mill. i 2020 til dette formålet. Ved yrkesskade ytes det honorartakst.

Med andre ord er det knyttet offentlig finansiering til tannskader etter ulykke.

Regjeringen har som mål å utvide skjermingsordningene innen tannhelse gradvis. Departementet planlegger å gjennomgå flere av ordningene innenfor dagens folketrygdstønad til tannbehandling, som oppfølging av Blankholm-utvalgets anbefaling. I en politisk debatt om prioritering av offentlige midler til tannhelse, bør det tillegges vekt at det er enkelt og i mange tilfeller også rimelig for privatpersoner å forsikre seg i det ordinære forsikringsmarkedet mot tannskader ved ulykke. Forsikringsmarkedet er en effektiv måte å spre utgifter på mellom mennesker med omtrent samme risiko for å utløse en forsikringsutbetaling.

Når det gjelder helseforsikring derimot, er det slik at noen mennesker har medfødte tilstander og sykdommer, kronisk eller langvarig sykdom og i noen tilfeller sjeldne og omfattende lidelser som påvirker mange organer. Er man i en slik situasjon, er det dyrt og kanskje også umulig å forsikre seg mot framtidige utgifter og inntektstap. Betydningen av at det offentlige tar et ansvar, er da langt større. Dette legger jeg vekt på i det videre arbeidet innen tannhelseområdet.

Med hilsen

Bent Høie

